

พระราชกฤษฎีกา
เครื่องแบบองคมนตรี
พ.ศ. ๒๕๒๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๓
เป็นปีที่ ๓๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรม
ราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า
โดยที่เป็นการสมควรให้มีเครื่องแบบองคมนตรี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕๕ ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกา
ขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกา
เครื่องแบบองคมนตรี พ.ศ. ๒๕๒๓”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ เครื่องแบบของทนาย มี ๕ ชนิด คือ

- (๑) เครื่องแบบปกติขาว
- (๒) เครื่องแบบปกติกากีคอตั้ง
- (๓) เครื่องแบบครึ่งยศ
- (๔) เครื่องแบบเต็มยศ
- (๕) เครื่องแบบสโมสร

มาตรา ๔ เครื่องแบบปกติขาว ประกอบด้วย

(๑) หมวกทรงหม้อตาลสีขาว กะบังหน้าทำด้วยหนังหรือวัตถุเทียมหนังสีดำ สายรัดคางสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราพระมหามงกุฎเปล่งรัศมีและมีอุณาโลมขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีขาว ที่หน้าหมวกติดตรา พระมหามงกุฎเปล่งรัศมี และมีอุณาโลมปักต้นสีทองสูง ๕ เซนติเมตร บนหมอนสักหลาดสีขาว

(๒) เสื้อแบบราชการสีขาว ใช้ดุมโลหะสีทองตราพระมหามงกุฎเปล่งรัศมีและมีอุณาโลมขนาดใหญ่ ๕ ดุม

(๓) อินทรรูปแข็ง กว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของปากฟันสักหลาดสีดำ ติดทับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ด้านคอปลายมนติดดุมโลหะสีทองตราพระมหามงกุฎเปล่งรัศมีและมีอุณาโลมขนาดเล็ก อินทรรูปปักต้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์เต็มแผ่นอินทรรูป

(๔) กางเกงแบบราชการสีขาวขาว ไม่พับปลายขา

(๕) รองเท้าหุ้มส้นหนังหรือวัตถุเทียมหนังสีดำชนิดผูก ถักทำ
สีดำ

(๖) เครื่องหมายแสดงสังกัด ทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ไม่มีขอบ
เป็นรูปครุฑพ่าห์ เติດพระมหามงกุฎเปล่งรัศมีสูง ๒ เซนติเมตร ติดที่
คอเสื้อตอนหน้าทั้งสองข้าง

มาตรา ๕ เครื่องแบบปกติภาคีคือตั้ง ลักษณะและส่วนประกอบ
เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่สีของหมวก ผ้าพันหมวก
หมอนสักหลาดสำหรับปักตราพระมหามงกุฎ เสื้อและกางเกงเป็นสี
ประเภทสีกากี สำหรับกระเป๋าสีเสื้อ กระเป๋ายาวข้างละ ๑ กระเป๋า เป็น
กระเป๋าสี่เหลี่ยม มีรอยจีบตรงกึ่งกลางตามทางตั้ง มีปกรูปมณฑลกลางแหลม
ขัดคุมขนาดเล็ก ๑ คุม และกระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าสี่
เหลี่ยม มีปกรูปตัดขัดคุมขนาดเล็ก ๑ คุม คุมทั้งสี่ด้านใช้คุมโลหะสีทองตรา
พระมหามงกุฎเปล่งรัศมีและมอญาโลม

รองเท้าหุ้มส้นหนังหรือวัตถุเทียมหนังสีดำหรือสีน้ำตาลชนิดผูก
ผูกทำส้นเดียวกับรองเท้า

มาตรา ๖ เครื่องแบบครึ่งยศ ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับ
กับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่กางเกงให้ใช้ผ้าสักหลาดหรือเส้รังสีดำ
ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ไม่สวมสายสะพาย

มาตรา ๗ เครื่องแบบเต็มยศ ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับ
กับเครื่องแบบครึ่งยศ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สวมสายสะพาย

มาตรา ๘ เครื่องแบบสโมสร มี ๓ แบบ คือ

(๑) เครื่องแบบสโมสร ก. ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบเต็มยศ

(๒) เครื่องแบบสโมสร ข. ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบสโมสร ก. เว้นแต่

เสื้อ ให้ใช้เสื้อสโมสรสีขาว ทำด้วยผ้าสักหลาดหรือเสีจ เบ็ดอกปาดเอว มีคุมโลหะสีทองตราพระมหามงกุฎเปล่งรัศมีและมีอุณาโลมขนาดเล็กติดที่ข้อมือข้างละ ๓ คุม ที่ระหว่างอกกับเอวข้างละ ๓ คุม และที่บรรจบเสื้อมคุมโลหะสีทองตราพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี และมีอุณาโลมขนาดใหญ่ข้างละ ๑ คุม คุมคูนมีสายสร้อยสีทองร้อยติดกันประกอบด้วยเสือกกสีขาว คุมโลหะสีทองตราพระมหามงกุฎเปล่งรัศมี และมีอุณาโลม ๓ คุม และเสื้อเชตสีขาวอกแข็ง ข้อมือแข็ง กอเชตเช่นเดียวแบบปกเสื้อผูกผูกคอสีดำ เงื่อนหูกระต่าย

เครื่องหมายแสดงสังกัด ให้ติดที่คอเบาะของเสื้อตอนบนทั้งสองข้างเหนือแนวเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ในฤดูร้อน ให้ใช้กางเกงสีขาวแทนกางเกงสีดำได้

(๓) เครื่องแบบสโมสร ค. ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบสโมสร ข. เว้นแต่เสื้อเชตอกแข็งให้ใช้เสื้อเชตอกอ่อนสีขาว และเสือกก็ให้ใช้แพรแถบสีเดียวกับกางเกงรัดเอวแทน แพรแถบในส่วนกลางด้านหน้ากว้าง ๑๒ เซนติเมตร ปลายทั้งสองข้างเรียวกว้าง ๑๑ เซนติเมตร ที่ปลายมีขอเกี่ยวติดกันในขณะคาดทางด้านหลัง

มาตรา ๕ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้เป็นไปตามประกาศ
สำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องลำดับเกียรติและระเบียบการประดับเครื่องราช
อิสริยาภรณ์ไทย ผู้ที่ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ประดับเครื่อง
ราชอิสริยาภรณ์ต่างประเทศ ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้นได้ใน
โอกาสอันควร

ในโอกาสที่แต่งเครื่องแบบปกติ เมื่อมิได้ประดับเครื่องราช
อิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ทอกล้อมรอบชาย
เหนือกระเป๋าก้น

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่ตามเสด็จพระราชดำเนินต่างจังหวัด หรือ
ในกรณีที่งานพระราชพิธี งานรัฐพิธี และงานพิธีการอย่างอื่นใน
ต่างจังหวัด ซึ่งมีกำหนดการให้แต่งเครื่องแบบปกติขาว เครื่องแบบครึ่งยศ
หรือเครื่องแบบเต็มยศ องคมนตรีที่ตามเสด็จพระราชดำเนินหรือมี
ตำแหน่งเจ้าทูตละออธงพระบาทในงานจะแต่งเครื่องแบบปกติขาว
คอตั้งแทนเครื่องแบบปกติขาว เครื่องแบบครึ่งยศ หรือเครื่องแบบเต็มยศ
ก็ได้ ทั้งนี้ ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามหมายกำหนดการ

มาตรา ๑๑ เมื่อได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้องคมนตรีเป็น
ผู้แทนพระองค์ไปในงานพิธีการของทหารหรือของตำรวจ ถ้าองคมนตรี
ผู้นั้นมียศทหารหรือยศตำรวจจะแต่งเครื่องแบบทหารหรือเครื่องแบบ
ตำรวจแทนการแต่งเครื่องแบบขององคมนตรีก็ได้

เล่ม ๑๐๑ ตอนที่ ๑๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ กันยายน ๒๕๒๓

มาตรา ๑๒ องคมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งจะใช้เครื่องแบบของ
องคมนตรีก็ได้ เว้นแต่ให้ย้ายเครื่องหมายแสดงสังกัดที่คอเสื้อมาติดที่อก
เสื้อเบื้องขวา และให้ติดเพียงเครื่องหมายเดียว

ส่วนการที่จะแต่งเมื่อใด และโดยเงื่อนไขอย่างใด ให้เป็นไปตาม
ข้อบังคับว่าด้วยการแต่งเครื่องแบบข้าราชการของข้าราชการนอกประจำการ
ออกตามความในกฎหมายว่าด้วยเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน โดย
อนุโลม

มาตรา ๑๓ ให้สำนักพระราชวังจัดทำหรือเขียนรูปเครื่องแบบ
ตามพระราชกฤษฎีกานี้ไว้เป็นตัวอย่าง

มาตรา ๑๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประจวบ สุนทรางกูร

รองนายกรัฐมนตรี

เล่ม ๑๐๑ ตอนที่ ๑๓๓ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ กันยายน ๒๕๒๗

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่ มาตรา ๑๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้พระมหากษัตริย์ ทรงเลือกและแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิประกอบเป็นคณะองคมนตรี มีหน้าที่ถวายความเห็นต่อพระมหากษัตริย์ในพระราชกรณียกิจทั้งปวงที่พระมหากษัตริย์ทรงปรึกษา ทำให้ภาระหน้าที่ขององคมนตรีมีลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติเป็นประจำเช่นเดียวกับการปฏิบัติราชการ ทั้งต้องมีตำแหน่งเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทในงานพระราชพิธี งานรัฐพิธี และงานพิธีการอย่างอื่นเป็นประจำ และในบางโอกาสได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้องคมนตรีเป็นผู้ปฏิบัติพระราชภารกิจแทนพระองค์ด้วย สมควรมีระเบียบแบบแผนเพื่อใช้ในการปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่ขององคมนตรีดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้